

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА
ДРАГОМАНОВА**

Педагогічний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор університету
академік Віктор АНДРУЩЕНКО
20 серпня 2025 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Захист України)»

другого (магістерського) рівня вищої освіти

галузі знань А Освіта

за спеціальністю А 4 Середня освіта

предметною спеціальністю А 4.16 Захист України

освітня кваліфікація: магістр середньої освіти (Захист України)

професійна кваліфікація: вчитель-магістр (Середня освіта (Захист України));

**провідний фахівець із супроводу ветеранів
війни та демобілізованих осіб**

**Введено в дію наказом ректора від
«7» серпня 20 25 р. за № 289**

Київ – 2025 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Захист України)»

Вчена рада факультету

Протокол від 25 червня 2025 р. № 14

Голова Вченої ради _____

Тарас ОЛЕФІРЕНКО

Навчально-методичний центр університету

Начальник НМЦ _____

Алла РОМАНЧУК

25 червня 2025 р.

Науково-методична рада університету

Протокол від 26 червня 2025 р. № 10

Голова Науково-методичної ради _____

Роман ВЕРНИДУБ

Вчена рада університету

Протокол від 27 червня 2025 р. № 14

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма розроблена:

Керівник проєктної групи, гарант

Світлана КУШНІРУК, завідувач кафедри педагогіки,
доктор педагогічних наук, професор

(підпис)

Члени проєктної групи:

1. Ванда ВІШКІВСЬКА, доцент кафедри педагогіки,
кандидат педагогічних наук, доцент

(підпис)

2. Анжеліка РЕМІНЬОВА, доцент кафедри педагогіки,
кандидат педагогічних наук, доцент

(підпис)

3. Оксана ВОЗНЮК, старший викладач кафедри педагогіки,
кандидат педагогічних наук

(підпис)

Зовнішні рецензенти:

1. **Мирослава БОБК**, завідувач відділу змісту і технологій педагогічної освіти,
доктор педагогічних наук, професор Інституту педагогічної освіти і освіти
дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

2. **Максим БУЧЕНКО**, директор Департаменту соціальної та ветеранської
політики виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської
державної адміністрації)

3. **Наталія РУДЕНКО**, директор Вишнівецького академічного ліцею «Основа»
Вишневої міської ради Бучанського району Київської області

Освітня програма вводиться вперше з 2025 р.

Термін перегляду освітньої програми один раз на 2 роки.

**I. Профіль освітньо-професійної програми
зі спеціальності А 4 «Середня освіта»
предметною спеціальністю А 4.16 «Захист України»**

1 – Загальна інформація		
Повна назва закладу освіти та структурного підрозділу	назва вищої та	Український державний університет імені Михайла Драгоманова, педагогічний факультет
Ступінь освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	вищої та назва	магістр освітня кваліфікація: магістр середньої освіти (Захист України); професійна кваліфікація: вчитель-магістр (Середня освіта (Захист України)); провідний фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб* *присвоєння професійної кваліфікації не є обов'язковим наслідком завершення навчання за освітньою програмою та відбувається у результаті успішного оволодіння знаннями, уміннями та навичками, сформованими під час вивчення освітніх компонентів та проходження практики, а також складання комплексного кваліфікаційного екзамену
Офіційна назва освітньої програми	назва	«Середня освіта (Захист України)»
Тип диплому та обсяг освітньої програми		диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС Термін навчання – 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації		
Цикл/рівень		НРК – 7 рівень, FQ-EHEA-другий цикл, EQF-LLL- 7 рівень
Передумови		наявність ступеня бакалавра
Мова(и) навчання і оцінювання		українська
Термін дії освітньої програми		1 рік 4 місяці або до наступного оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми		https://kp.pf.npu.edu.ua/
2 – Мета освітньої програми		
ОПП спрямована на підготовку висококваліфікованого, патріотично налаштованого фахівця, здатного ефективно здійснювати навчання учнівської молоді з основ національної безпеки, військової справи, цивільної захисту та медичної підготовки в межах предмета «Захист України», а також надавати професійну допомогу, психологічну та правову підтримку (супровід) ветеранам війни та демобілізованим особам з дотриманням принципів поваги до гідності, прав та свобод людини.		
3 – Характеристика освітньої програми		
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))		А Освіта А4 Середня освіта предметна спеціальність А 4.16 Захист України

Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна (магістра), орієнтована на практичну діяльність вчителя-магістра середньої освіти (Захист України) та провідного фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб. Орієнтація освітньо-професійної програми відповідає змісту нормативно-правових документів Українського державного університету імені Михайла Драгоманова: Стратегії розвитку Університету на 2023-2028 рр., Статуту університету (протокол № 1 від 31.05. 2023 р.) ОП сприяє реалізації ідей корпоративної культури Університету, зафіксованої у його місії (служити людині, громаді, суспільству)
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Середня освіта (Захист України) Зорієнтована на підготовку майбутнього вчителя захисту України. Підготовка реалізується на засадах компетентнісного, діяльнісного, особистісно орієнтованого, контекстного підходів Ключові слова: магістр середньої освіти, вчитель-магістр (середня освіта (Захист України), провідний фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб
Особливості програми	Практико-орієнтований характер програми, що відображається у реалізації контекстно-компетентнісного підходу у навчанні, технології персоналізованого індивідуального супроводу професійної підготовки майбутнього фахівця
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) із змінами, затвердженими наказом Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 25 жовтня 2021 року № 810-21), випускник має право обіймати такі посади: 2320 - вчитель захисту України закладу загальної середньої освіти; 2446.2 - фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб
Подальше навчання	Мають право продовжувати навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентрованість; суб'єктність взаємодії «викладач-студент»; єдність теорії, практики і наукової підготовки; контекстно-компетентнісне навчання; технології проєктної діяльності; практико орієнтовані технології; технології автономного навчання та самоконтролю; індивідуальний супровід професійного становлення майбутнього фахівця; практична підготовка в науково-дослідних установах Національної академії педагогічних наук України, практика у закладах вищої освіти
Оцінювання	Контроль знань, умінь і компетентностей студентів проводиться з урахуванням рейтингу навчальних досягнень. Поточний контроль: контрольні роботи (в т. ч. комплексні), колоквіуми, есе, реферати, презентації, портфоліо, тестування, тьюторіали. Підсумковий контроль: заліки, письмові екзамени, захист курсових робіт, захисти звітів з практики, комплексний кваліфікаційний екзамен, прилюдний захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність комплексно застосовувати професійні знання, педагогічні, психологічні, правові, соціальні та військово-прикладні навички для ефективного викладання предмету «Захист України» в закладах загальної середньої освіти та забезпечення професійного супроводу, соціально-психологічної підтримки та реінтеграції ветеранів війни та демобілізованих осіб у цивільне життя, відповідно до стандартів національної безпеки, прав людини.

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності. ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт. ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення. ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проєкти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети. ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати. ЗК 8. Здатність вести ділову документацію ЗК 9. Здатність працювати з базами даних законодавства та системами електронної взаємодії ЗК 10. Здатність у структурований спосіб збирати й обробляти необхідну інформацію з різних джерел
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти ФК 2. Здатність здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів із урахуванням національної історичної спадщини та спадщини світового рівня, формувати їхню культуру та громадянську свідомість. ФК 3. Здатність організовувати інформаційне забезпечення освітніх процесів із використанням сучасних цифрових інструментів та інформаційно-комунікативних технологій, впроваджувати сучасні інновації в електронне навчання. ФК 4. Здатність до визначення змісту процесів навчання, виховання, застосовування сучасних форм, методів, прийомів і технологій організації освітнього процесу з урахуванням потреб й можливостей здобувачів освіти; працювати в команді із залученими фахівцями для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами ФК 5. Здатність до розвитку рухових умінь і навичок, вдосконалення стройового вишколу, навичок діяти чітко, злагоджено індивідуально та в команді. ФК 6. Здатність до формування нових життєвих стратегій та визначення методів підготовки учнів до захисту України, формування рис громадянина-патріота.. ФК 7. Здатність до організації співпраці закладу освіти з різними соціальними інституціями, категоріями фахівців, батьками на засадах ефективної взаємодії і партнерства, формування соціального досвіду, готовності до життя в демократичному суспільстві. ФК 8. Здатність до розвитку професійних знань і практичних навичок із основ теорії педагогіки, психології та методики викладання курсу «Захист України», здатність здійснювати психолого-педагогічну діяльність у закладах освіти. ФК 9. Здатність ефективно організовувати освітній процес ЗЗСО щодо підготовки учнів до захисту України, формування індивідуального стилю педагогічної діяльності. ФК 10.Здатність до проведення оцінювання потреб ветеранів війни, демобілізованих осіб, членів їх сімей, членів сімей загиблих (померлих)

	ФК 11. Здатність до консультування, інформування з питань: правової, психологічної допомоги; медичної реабілітації; соціальної, правової, професійної адаптації; сприяння зайнятості; отримання житла; забезпечення розвитку спорту ветеранів війни та демобілізованих осіб; вшанування пам'яті ветеранів ФК 12. Здатність до формування пропозиції щодо удосконалення можливостей територіальної громади в задоволенні потреб ветеранів, активного долучення ветеранів до життя територіальної громади, використання їх потенціалу для розвитку територіальної громади, регіону та суспільства в цілому
7 Програмні результати навчання	
	ПРН 1. Вільно володіти державною мовою (комунікувати усно й письмово) ПРН 2. Застосувати інноваційні технології навчання, у тому числі захисту України; застосовувати міжпредметні зв'язки й інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів ПРН 3. Використовувати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом; уникати небезпек в інформаційному просторі; забезпечувати захист і збереження персональних даних ПРН 4. Планувати і здійснювати освітній процес з урахуванням вікових й індивідуальних особливостей здобувачів освіти; використовувати інструменти забезпечення інклюзивного навчання в освітньому процесі ПРН 5. Застосовувати механізми реалізації суб'єкт-суб'єктних відносин між вчителем і здобувачем освіти ПРН 6. Використовувати у практиці роботи сучасні технології навчання, вміло застосовувати інноваційні методи і техніки навчання. ПРН 7. Визначати потреби особистого професійного розвитку, планувати власний професійний розвиток, самостійно вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ПРН 8. Інтегрувати інновації у власну педагогічну практику ПРН 9. Усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та його сталого розвитку, верховенства права і свобод людини в Україні, виконувати соціальні обов'язки як члена суспільства. ПРН 10. Уміння аналізувати та застосовувати у професійній діяльності нормативно-правові акти, що діють в частині підтримки осіб/сімей, на яких поширюється дія Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» ПРН 11. Використовувати психологічні та комунікативні стратегії у роботі з ветеранами війни, демобілізованими особами та членами їх сімей, членів сімей загиблих (померлих) ПРН 12. Уміння вдосконалювати та розробляти нові методики для роботи з ветеранами війни та демобілізованими особами ПРН 13. Сприяти ветеранам війни, демобілізованим особам та членам їх сімей, членам сімей загиблих (померлих) вирішенню питань професійної адаптації, психологічної допомоги, ветеранського спорту, медичної реабілітації ПРН 14. Створювати умови для збереження психоемоційного здоров'я здобувачів освіти; підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Реалізацію освітньо-професійної програми забезпечують: 30 % - доктори педагогічних наук, професори; 40 % – кандидати педагогічних наук, доценти; 20 % – кандидати педагогічних наук, старші викладачі; 10 % - асистенти.
Матеріально-технічне забезпечення	Навчальні приміщення та бібліотечний фонд Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, мультимедійне обладнання, Інтернет, спортивний комплекс, гуртожитки.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення в електронному та друкованому форматах: - офіційний сайт Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (pu.udu.ua); - офіційний сайт педагогічного факультету https://pf.udu.edu.ua ; - сайт кафедри педагогіки (http://kp.pf.udu.edu.ua , https://pf.udu.edu.ua/fakultet/struktura); - фейсбук-сторінка «Кафедра педагогіки» https://www.facebook.com/KafedraPPVSH - навчальні та робочі навчальні плани Освітня програма «Середня освіта (Захист України)» (udu.edu.ua) - навчальні програми Освітня програма «Середня освіта (Захист України)» (udu.edu.ua) - силабуси навчальних дисциплін Освітня програма «Середня освіта (Захист України)» (udu.edu.ua) ; - друковані та електронні видання; - електронні курси УДУ імені Михайла Драгоманова https://moodle.udu.edu.ua/ - ресурси Наукової бібліотеки УДУ імені Михайла Драгоманова https://lib.npu.edu.ua/
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	- Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, м. Київ (договір від 03.04.2023 р.); - Інститут вищої освіти НАПН України (договір від 23.05.2023 р.); - Університет Григорія Сковороди в Переяславі (угода від 10.01.2025 р.); - Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини (договір від 31.03.2025 р.); - Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького (договір від 27.03.2025 р. та угода від 14.06.2024 р.). - Комунальний навчальний заклад фахової передвищої освіти «Корсунь-Шевченківський педагогічний фаховий коледж імені Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради» (договір від 16.05.2024 р.); - Гадяцький фаховий коледж культури і мистецтв імені І.П. Котляревського (договір від 31.10. 2023 р.).
Міжнародна кредитна мобільність	Міжнародна кредитна мобільність реалізується на підставі Меморандуму про співпрацю між Університетом Палацького в Оломоуці (Чеська Республіка) та Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна від 14.06.2023 р.; - Угода про співпрацю з Кишинівським державним педагогічним університетом імені Іона Крянге (Республіка Молдова) та Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна від 18.12.2023 р.;

	- Меморандум про співпрацю між Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова та Фондом «Інститут підтримки людини (Республіка Польща) від 07.11.2024.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти проводиться на загальних умовах із попереднім вивченням української мови

II. Перелік освітніх компонентів освітньо-професійної програми

Код освітнього компонента	Освітні компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові освітні компоненти			
ЗП01	Філософія освіти	3	екзамен
ЗП02	Освітня політика та лідерство	3	залік
ЗП03	Психолого-педагогічні технології	3	екзамен
ЗП04	Організація наукових досліджень	3	залік
ПП01	Теорія і методика викладання військових та соціогуманітарних дисциплін	6	екзамен
ПП02	Основи військової справи та територіальної оборони	6	екзамен
ПП03	Управління навчальними проєктами у сфері національно-патріотичного виховання	3	екзамен
ПП04	Організація та планування роботи фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб	3	залік
ПП05	Нормативно-правове забезпечення ветеранів війни та демобілізованих осіб	3	екзамен
ПП06	Основи психологічної реабілітації	3	залік
Практична підготовка			
П01	Виробнича практика	9	диф. залік
П02	Виробнича науково-дослідницька практика	4,5	диф. залік
П03	Виробнича переддипломна практика	4,5	диф. залік
НС	Науковий семінар	3	залік
МР	Підготовка магістерської роботи	9	захист
Загальний обсяг обов'язкових освітніх компонентів: 66 кр. ЄКТС			
Вибіркові освітні компоненти			
Освітні компоненти загальної підготовки			
ВВ1.01	Дисципліна 1	3	залік
ВВ1.02	Дисципліна 2	3	залік
Освітні компоненти поглибленої підготовки за спеціальністю			
ВВ2.01	Дисципліна 1	6	залік
ВВ 2.02	Дисципліна 2	6	залік
ВВ2.03	Дисципліна 3	6	залік
Загальний обсяг вибіркових освітніх компонентів: 24 кр. ЄКТС			
Загальний обсяг освітньої програми		90 кредитів ЄКТС	

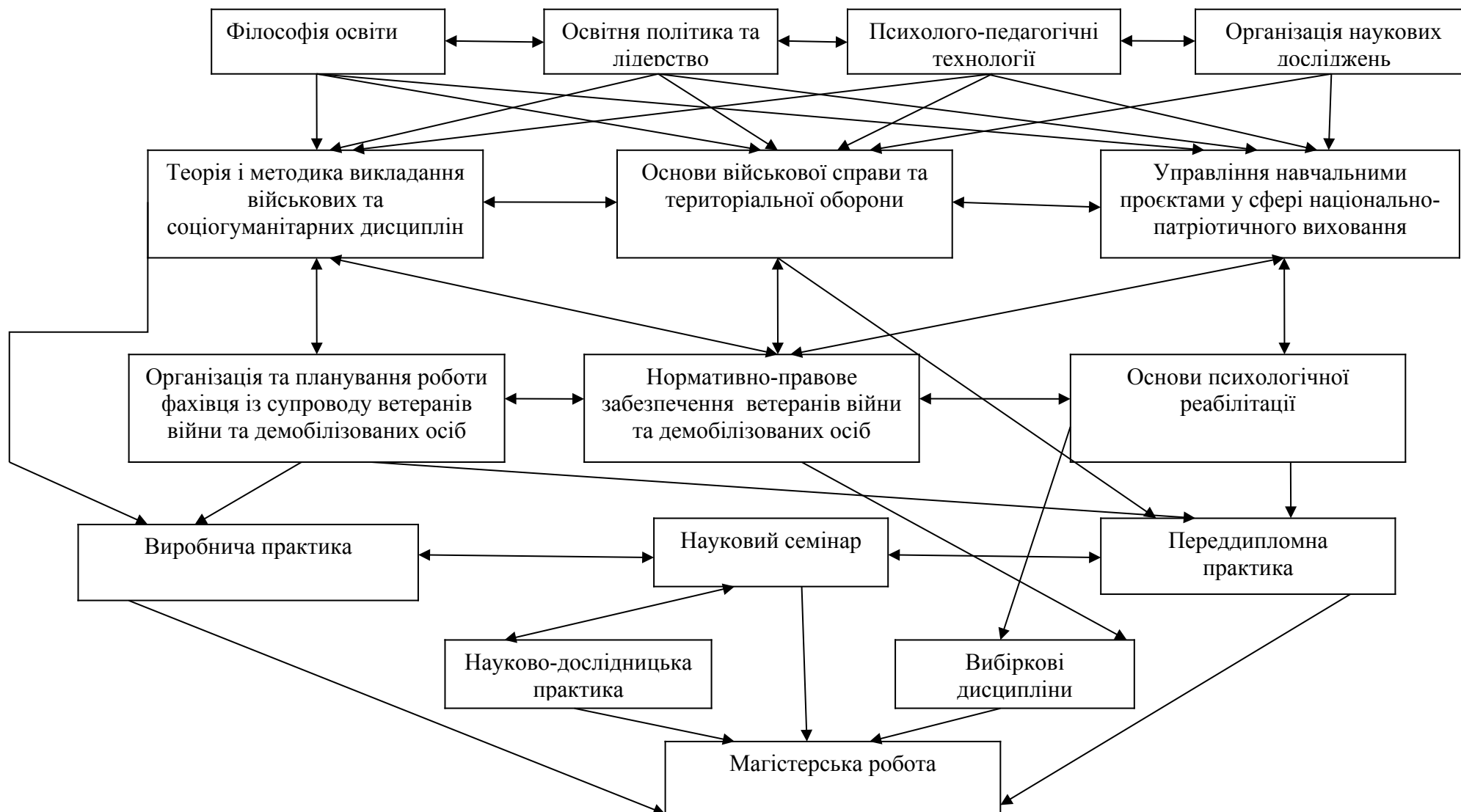
III. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестацію випускників освітньої програми спеціальності А4 «Середня освіта», предметної спеціальності А4.16 Захист України проводять у формі комплексного кваліфікаційного екзамену і захисту кваліфікаційної (магістерської) роботи та завершують видачою документу встановленого зразка про присудження освітнього ступеня магістра із присвоєнням освітньої кваліфікації: магістр середньої освіти (Захист України) та професійної кваліфікації вчитель-магістр (Середня освіта (Захист України) та провідний фахівець із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.

Присвоєння професійної кваліфікації не є обов'язковим наслідком завершення навчання за освітньою програмою та відбувається у результаті успішного оволодіння знаннями, уміннями та навичками, сформованими під час вивчення освітніх компонентів та проходження практики, а також складання комплексного кваліфікаційного екзамену.

Атестацію здійснюють відкрито і публічно.

IV. Структурно-логічна схема освітньої програми

V. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

[illegible]

VI. Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньо-професійної програми

Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практика)	PH1	PH2	PH3	PH4	PH5	PH6	PH7	PH8	PH9	PH10	PH11	PH12	PH13	PH14
ЗП01 Філософія освіти					+	+	+	+	+				+	+
ЗП02 Освітня політика та лідерство	+		+	+	+	+	+	+						+
ЗП03 Педагогіко-педагогічні технології	+	+	+		+	+	+	+				+	+	+
ЗП04 Організація наукових досліджень	+		+		+		+					+		
ІП01 Теорія і методика викладання військових та соціогуманітарних дисциплін	+	+	+	+	+	+			+	+		+		
ІП02 Основи військової справи та територіальної оборони	+	+	+	+	+	+			+	+		+	+	+
ІП03 Управління навчальними проектами у сфері національно-патріотичного виховання	+	+		+	+	+			+			+	+	
ПП04 Організація та планування роботи фахівця із супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб	+	+		+	+			+	+			+	+	+
ІП05 Нормативно-правове забезпечення ветеранів війни та демобілізованих осіб	+	+	+				+	+	+	+			+	+
ІП06 Основи психологічної реабілітації				+	+		+	+				+	+	+
П01 Виробнича практика	+	+		+	+			+						+
П02 Виробнича науково-дослідницька практика	+	+	+		+	+								
П03 Виробнича перетворювальна практика	+	+			+			+						+
НС Науковий семінар		+	+	+	+			+						
МР	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

Керівник проєктної групи, гарант
освітньо-професійної програми

Світлана КУШНІРУК